

12.05.2015

Vp/2

2

Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättää merkitä tiedoksi seuraavat kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan sekä ympäristölautakunnan tekemät päätökset:

Kaupunginvaltuusto 22.4.2015 § 114

Kaupunginvaltuusto päätti merkitä tiedoksi Kotikaupunkina Helsinki - ohjelman seurantaraportin 2015. (Oheismateriaali 1) (HEL 2015-003886)

Kaupunginvaltuusto 22.4.2015 § 115

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä 1. kaupunginosan (Kruununhaka) tontteja 11/6, 14/6, 14/12, 15/4, 16/9, 19/2, 21/1, 22/6 ja 23/10 koskevan asemakaavan muutosehdotuksen 7.10.2014 päivätyn ja 17.3.2015 muutetun piirustuksen numero 12266 mukaisena ja asemakaavaselistuksesta ilmenevin perustein. (HEL 2014-008499)

Kaupunginvaltuusto 22.4.2015 § 116

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä 7. kaupunginosan (Ullanlinna) korttelin 104 tontin 14 asemakaavan muutosehdotuksen 25.3.2014 päivätyn ja 20.1.2015 muutetun piirustuksen numero 12264 mukaisena ja asemakaavaselistuksesta ilmenevin perustein. (HEL 2011-004824)

Kaupunginhallitus 23.3.2015 § 317

Kaupunginhallitus päätti antaa Uudenmaan liitolle seuraavan lausunnon:

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Östersundomin alueen kaavaehdotus täydentää ympäristöministeriön lokakuussa 2014 vahvistamaa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaa ja noudattaa perusrakenteeltaan sen periaatteita. Näitä ovat alue- ja yhdyskuntarakenteen eheyttäminen, metropolimaakunnan kilpailukyvyyn vahvistaminen, kaupan palveluverkon suunnitteleminen osaksi alue- ja yhdyskuntarakennetta sekä kylien ja muun hajarakentamisen ohjaaminen.

Östersundomin alueen maakuntakaavan tavoitteena on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja perusrakenteen lisäksi sovittaa omalta osaltaan yhteen voimassa olevat maakuntakaavat sekä ratkaista merkittävän kasvuvyöhykkeen kytkeytyminen maakunnan aluerakenteeseen.

Östersundomin alueen maakuntakaavassa on lisäksi otettu huomioon valmisteilla olevan Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan ratkaisut. Tämän vaihemaakuntakaavan teemoina ovat viherrakenne, logistiikka ja tavaraliikenne, tuulivoima, elinkeinot ja innovaatiotoiminta sekä kulttuuriympäristöt. Kaupunginhallitus antaa lausuntonsa 4. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta omana asianaan.

Östersundomin alueen maakuntakaavan alue ulottuu Helsingin Östersundomista Sipoon Söderkullaan saakka. Alueeseen kuuluu myös pieni alue Vantaan Länsisalmesta. Maakuntakaavaehdotusta on valmisteltu samanaikaisesti Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteisen Östersundomin yleiskaavaehdotuksen kanssa. Maakuntakaavan alue on kuitenkin yhteisen yleiskaavan aluetta laajempi Sipoon alueella.

Lausunnossa tarkastellaan maakuntakaavan ratkaisuja suhteessa kuntien yhteisen yleiskaavan tavoitteisiin.

Maankäytön ja liikenteen perusrakenne

Östersundomin maakuntakaavan alue muodostaa merkittävän, seudun rakennetta tasapainottavan kasvupotentiaalilin pääkaupunkiseudulla.

Helsinki, Vantaa ja Sipoo laativat Östersundomin alueelle yhteistä yleiskaavaa, jossa aluetta kaavoitetaan tiiviinä metroon tukeutuvana kaupunkimaisena alueena. Maakuntakaavan valmistelun keskeisenä tavoitteena on ollut sovittaa maakuntakaavan ja yhteisen yleiskaavan prosessit yhteen siten, että maakuntakaavassa idän suunnan merkittävä kasvuvyöhyke kytkettäisiin maakunnan aluerakenteeseen ja yleiskaavassa ratkaistaisiin alueen yksityiskohtaisempi maankäyttö.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti maakuntakaavassa eri toiminnot tukeutuvat vahvasti joukkoliikenteeseen ja maankäyttöratkaisuissa suositetaan pyöräilyä ja kävelyä.

Alueen joukkoliikenne tukeutuu metroon, joka on osoitettu ohjeellisena seutuliikenteen ratana Mellunmäen metroasemalta Östersundomin kautta Söderkullaan. Ratalinjaus perustuu Helsingin alueen osalta Östersundomin alueen yleiskaavatyön aikana tehtyihin selvityksiin. Raideyhteys voi olla metro tai muu raideyhteys kuten pikaraitiotie.

Ratalinjaus on osoitettu ohjeellisena linjauksena, ja tarkempi sijainti ratkaistaan yksityiskohtaisemman suunnittelun edetessä.

Maakuntakaavassa on lisäksi osoitettu Vuosaaren sataman liikenneyhteydet, pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli, Jokeri-3, sekä seudullisesti merkittävät joukkoliikenteen vaihtopaikat. Helsingin valmisteilla olevan yleiskaavan ja Östersundomin yhteisen yleiskaavan tavoitteena on ollut Jokeri 3:n ulottaminen maakuntakaavaehdotuksesta esitetystä Kehä III:n ja Porvoonväylän risteyksestä Vuosaareen.

Alueen taajamat on osoitettu raideliikenteeseen tukeutuvan taajamatoimintojen alueen merkinnällä. Alueen maankäyttö on kuntakaavoituksessa suunniteltava ja mitoitettava raideliikenteen toimintaedellytyksiä suosivaksi ja sen toteuttaminen on sidottava radan tai aseman sitovaan toteuttamispäätökseen. Sitovalla päätöksellä tarkoitetaan joko valtion tai kunnan rahoituspäätöstä rakentamissuunnitelman laatimiseksi tai rakentamisen aloittamiseksi. Uusien taajama-alueiden joukkoliikenne voidaan alkuvaiheessa hoitaa linja-autoliikenteellä.

Ratoihin tukeutuvat asemanseudut on osoitettu Tiivistettävä alue - kehittämisperiaatemerkinnällä, minkä mukaan alue tulee suunnitella kestävään liikennejärjestelmään tukeutuvina, ympäröivää taajamaa tiiviimpinä alueina. Yhteisen yleiskaavan alueelle näitä on osoitettu neljä.

Maakuntakaavassa on osoitettu yksi merkitykseltään seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö raide- ja moottoriliikenteeseen tukeutuvalle keskustatoimintojen alueelle Sakarinmäkeen.

Maakuntakaavaehdotuksen keskeisenä tavoitteena on ohjata rakentamista haja-asutusalueen sijasta taajamiin ja kyliin. Alueet joille maakuntakaavassa ei ole osoitettu erillistä käyttötarkoituserkintää, ns. valkoiset alueet, on tarkoitettu ensisijaisesti maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Maakuntakaavaehdotuksessa aiemmin virkistys- ja taajama-alueeksi osoitettu Granö on ehdotuksessa nyt jätetty ilman käyttötarkoituserkintää.

Maakuntakaavaehdotuksen ratkaisu asumisen ja elinkeinotoimintojen keskittämiseksi ja tiivistämiseksi metrolinjauksen ja metroasemien läheisyyteen hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärelle tukee Östersundomin toteutumista kestäväen kehityksen mukaisena asuin- ja työpaikka-alueena.

Maakuntakaavassa osoitetut uudet työpaikka-alueet tukevat Vuosaaren sataman toimintoja ja tarpeita. Elinkeinotoiminnan osalta erityisesti

Vuosaaren sataman toiminnan kehittämisedellytykset tulee ottaa maakuntakaavassa huomioon. Maakuntakaavan raideyhteysmerkinnän tulee mahdollistaa henkilöliikenteen raideyhteys Vuosaaren satamaan valmisteilla olevan Helsingin uuden yleiskaavan linjausten mukaisesti.

Östersundomin yleiskaavaehdotukseen on merkitty Porvoonväylän ja Kehä III:n varrelle paljon tilaa vaativien toimintojen rakentamisalueita eli elinkeinotoiminnan ja yhdyskuntateknisen huollon alueita. Näillä alueilla on mahdollista myös sellainen tuotannollinen toiminta, joka ei voi sijaita asumisen välittömässä läheisyydessä. Alueilla toimii nykyään mm. Fazerin ja Valion tuotantolaitoksia. Maakuntakaavaehdotuksessa alueet on pääosin merkitty raideliikenteeseen tukeutuvaksi taajamatoimintojen alueeksi. Edellä mainitun tyyppisten laitosten sijoittuminen ei määräydy joukkoliikenteen tai metron perusteella, joten näitä alueita koskevaa aluevarausmerkintää olisi maakuntakaavaehdotuksessa tarkoituksenmukaista tarkistaa.

Viherrakenne ja luonnonsuojelualueet

Maakuntakaavaehdotuksessa on kiinnitetty huomiota viheralueiden riittävyteen ja yhteneväisyyteen sekä virkistyskäytön että ekologisen kestävyuden kannalta. Ehdotuksessa esitetään selkeä viheraluejärjestelmä, joka käsittää retkeily- ja ulkoilualueita, lähipuistoja sekä merenrantapuistoja ja viherreittejä, mikä luo edellytykset asukkaiden arkiliikunnan järjestämiselle pitkällä tähtäimellä. Kaavaehdotukseen on lisätty viherrakenteeseen liittyvä mantereen rantavyöhyke ja sisäsaaristo, lisätty luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja pohjavesialueet sekä tarkistettu suojelualueita ja niitä koskevia määräyksiä. Näiden osalta maakuntakaavaehdotukseen ei ole huomautettavaa.

Kulttuuriympäristöt

Rakentamisella on merkittäviä vaikutuksia maisemaan, kun maaseutumainen maisema muuttuu osaksi kaupunkirakennetta. Taajamarakenteen tiivistäminen ja täydentäminen ja liikennejärjestelmän toteuttaminen edellyttää erityistä yhteensovittamista kulttuuriympäristö- ja maisema-arvojen kanssa. Kaavaehdotuksen selostuksessa tuodaan myös esiin, miten kulttuuriympäristöt vahvistavat myös paikallisidentiteettiä ja yhteistöllisyyttä. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009) ja maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt on otettu ehdotuksessa huomioon, kiinteät muinaisjäännekohteet ja muut kulttuuriperintökohteet on osoitettu liitekartalla. Vaikutusten arvioinnissa on tuotu esiin myös tavoitteiden ristiriitaisuuksia. Arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja tiivistettävien

alueiden ja uusien liikenneyhteyksien välillä tulee olemaan keskenään ristiriitaisia maankäyttötavoitteita. Alueilla, joille on osoitettu päällekkäin sekä käyttötarkoitus aluevarausmerkinnällä että erityisominaisuustieto kulttuuriympäristörasterilla, yksityiskohtaisemman suunnittelun tehtävänä on arvioida ja sovittaa yhteen käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö ja kulttuuriympäristön arvot.

Arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi merkityistä alueista Granö on maakuntakaavassa ilman käyttötarkoituksmerkintää. Alue, jolle maakuntakaavakartalla ei ole osoitettu erityistä käyttötarkoitusta, on tarkoitettu ensisijaisesti maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien sivuelinkeinojen käyttöön. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa muutakin vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä. Kuntien yhteisen yleiskaavan tavoitteena on Granön osoittaminen virkistystä sekä matkailu- ja vapaa-ajan toimintaa palvelevaan käyttöön. Maakuntakaavaa tulisi tältä osin tarkistaa vastaamaan yhteisen yleiskaavan tavoitteita.

Ylijäämämaiden loppusijoitukseen varatut alueet sekä energiahuollon ja sähkönsiirron alueet

Östersundomin alueelle on esitetty kolme vaihtoehtoista ylijäämämaiden loppusijoitukseen varattua EJ3 -aluetta. Varautuminen maamassojen hallintaan on tarpeellista ja on perusteltua osoittaa alueet maakuntakaavatasolla. Aiemmin 2. vaihemaakuntakaavasta antamassaan lausunnossa kaupunginhallitus esitti niiden merkitsemistä kaavaan ja että tilapäistä varastointia ja käsittelyä koskevat määräykset tulee lisätä taajamatoimintojen alueiden kaavamääräyksiin.

Maakuntakaavaan merkityt ylijäämämaiden loppusijoituspaikat vastaavat Östersundomin osayleiskaavaehdotuksen maa-ainesten otto- ja käsittelyalueita. Helsingin kaupungin toimesta on käynnistymässä maa-ainesten käsittelyalueista esisuunnittelu- ja ympäristövaikutusten (YVA) arviointiprosessi, minkä jälkeen sijoituspaikasta on tarkoitus tehdä päätös.

Östersundomin vaihemaakuntakaavassa on osoitettu yksi energiahuollon aluevaraus. Lisäksi yhdyskuntateknisen huollon tarpeita on osoitettu liitekartalla. Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa on tavoitteena kehittää Östersundomista cleantech-aluetta, joka profiloituu erityisesti aurinko- ja muuhun uusiutuvaan energiaan perustuvaan liiketoimintaan. Siihen liittyen on yleiskaavassa osoitettu Porvoonväylän varrelle laajat aurinkoenergian tuotantoaluevaraukset sekä kaksi muuta uusiutuviin energijakeisiin perustuvaa energiahuollon aluevarausta. Nämä tulisi ottaa maakuntakaavassa huomioon.

Natura -vaikutukset

Östersundomin maakuntakaavan valmistelun yhteydessä on arvioitu sen vaikutuksia Natura-alueisiin. Aiemmin esitettyyn ratkaisuun nähden maankäytön painopistettä on siirretty etäämmälle Natura-alueista. Maakuntakaavan Natura-arvioissa on päädytty siihen, että maakuntakaavan mukainen ratkaisu on toteutettavissa ilman merkittävää haittaa lajeille tai luontotyypeille.

Tämän arvioinnin lähtökohtana ovat edellä mainitut aikaisemmat kaavaprosessin aikana tehdyt selvitykset ja erityisesti vuonna 2014 valmistunut arvio Östersundomin yleiskaavan suunnitellun maankäytön vaikutuksista Natura-alueisiin. Maakuntakaavaehdotuksella on tunnistettu olevan heikentäviä vaikutuksia kaikkiin kolmeen tarkasteltuun Natura-alueeseen. Kuitenkaan kaavan vaikutukset luonnontieteellisin perustein arvioituna eivät ole merkittäviä eli kun käytettävissä olevat lieventämistoimet toteutetaan ja otetaan kuntakaavoituksessa ja lupamenettelyssä sekä muussa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa asianmukaisesti huomioon, ei maakuntakaava-ehdotus yksistään tai yhdessä muiden tiedossa olevien hankkeiden kanssa merkittävästi heikennä luonnonsuojelulain 66 §:n tarkoittamalla tavalla Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet, Sipoonkorven tai Sipoonjoen Natura-alueiden luontoarvoja.

Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien Natura-alueen osalta arvioinnissa todetaan lisäksi seuraavaa:

Maakuntakaavan tehtävästä yleispiirteisestä suunnitelmana ja kaavakartan mittakaavasta seuraa aluevarausten yleispiirteinen tulkinta. Maakuntakaavassa ei ratkaista alueelle sijoittuvan väestön kokonaismäärää eikä sitä, miten väestö jakaantuu alueen eri osien kesken. Kaavavaikutusten kannalta on keskeistä, että kaikki haitallisia vaikutuksia estävät tai vähentävät keinot otetaan täysimääräisesti käyttöön yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja lupaharkinnassa.

Kaupungin kannanotto

Kaupunginhallitus on antanut Uudenmaan liitolle lausunnon Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta elokuussa 2012. Koko maakunnan mittakaavassa maakuntakaavaehdotuksen pohjana olevat kehittämisperiaatteet mahdollistavat toimivan perusrakenteen. Uusi mittavampi maankäyttö pyritään ohjaamaan erityisesti sekä nykyisiin että uusiin raideliikenteen kasvukäytäviin.

Kaupunginhallitus piti ehdotusta aluevarausten osalta kuitenkin joiltakin osin liian yksityiskohtaisena ottaen huomioon maakuntakaavan mittakaava ja kasvavan kaupungin tarpeet.

Kaupunginhallitus kiinnitti huomiota mm. keskusverkostoon sekä keskustatoimintojen aluevarauksiin, energiahuoltoa koskeviin suunnittelumääräyksiin ja uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämismahdollisuuksiin, ylijäämämassojen varastointitarpeisiin, viheralueverkoston ja viheryhteyksien esittämistapaan ja niitä koskeviin määräyksiin sekä raideliikenneverkon esittämistapaan. Kaupunginhallitus esitti mm. pohdittavaksi Jokeri 3:n linjauksen merkitsemistä maakuntakaavaan Östersundomin kautta Vuosaaren satamaan.

Monia tuolloin esitettyjä seikkoja on otettu huomion nyt tarkasteltavana olevassa Östersundomin maakuntakaavaehdotuksessa, joittenkin osalta kaupunki esittää niihin edelleen muutoksia.

Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteistä yleiskaavaa valmisteleva Östersundom -toimikunta on 9.12.2014 päättänyt asettaa Östersundomin yleiskaavaehdotuksen nähtäville ja pyytää siitä lausunnot. Kaupunki pohjaa kannanottonsa yhteisen yleiskaavan ratkaisuihin ja toteaa niitten pohjalta seuraavaa:

Maakuntakaavan ja yhteisen yleiskaavan keskeinen tavoite on yhteinen: itäisen, raideliikenteeseen perustuvan kasvusuunnan avaaminen pääkaupunkiseudulle. Maakuntakaavaehdotuksessa on esitetty asumisen ja elinkeinotoimintojen keskittämistä ja tiivistämistä Östersundomin metrolinjauksen ja metroasemien läheisyyteen hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärelle. Tämä tukee Östersundomin toteutumista kestävän kehityksen mukaisena asuin- ja työpaikka-alueena.

Maakunta- ja yleiskaavaehdotukset vastaavat sisällöltään toisiaan hyvin. Maakuntakaavaehdotuksessa on kuitenkin yksityiskohtia, joiden osalta kaavamerkintöjen tulkinnan varmistaminen tai merkintöjen tarkentaminen on aiheellista:

-Taajamatoimintojen alueiden rajausta vastaa paikoin hyvin yksityiskohtaisesti yleiskaavaehdotuksessa esitettyä rajausta. Olisi suotavaa, että maakuntakaavan esitystapa olisi luonteeltaan yleispiirteisempi.

- Maakuntakaavassa on osoitettu kaksi työpaikka-aluetta; toinen Itäväylän ja Kehä III:n liittymän eteläpuolelle Länsisalmeen ja toinen Porvoonväylän pohjoispuolelle Långmossabergenin jätevoimalan alueelle. Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa on osoitettu merkittäväksi elinkeinotoimintojen alueeksi Itäväylän eteläpuoleinen alue laajemmin sekä lisäksi Porvoonväylän pohjoispuolella sijaitseva Norrbergetin alue. Nämä alueet tulisi osoittaa myös maakuntakaavassa

työpaikka-alueiksi, eikä niiden toteuttamista ole syytä sitoa raideliikenteen toteuttamiseen.

- Granön saari on osoitettu maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi. Kuntien yhteisen Östersundomin yleiskaavan tavoitteena on kehittää saaresta monipuolinen virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alue. Maakuntakaavan tulisi mahdollistaa yleiskaavaehdotuksen linjaamat ratkaisut Granössä.

- Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa on tavoitteena kehittää Östersundomista cleantech-alueita, joka profiloituu erityisesti aurinko- ja muuhun uusiutuvaan energiaan perustuvaan liiketoimintaan. Siihen liittyen on Porvoonväylän varrelle osoitettu laajat aurinkoenergian tuotantoaluevaraukset sekä kaksi muuta uusiutuviin energijajakeisiin perustuvaa energiahuollon aluevarausta. Östersundomin vaihemaakuntakaavassa on osoitettu yksi energiahuollon aluevaraus. Kaavaan tulisi lisätä edellä mainitut yhteisessä yleiskaavassa esitetyt aluevaraukset.

- Maakuntakaavassa osoitetut uudet työpaikka-alueet tukevat Vuosaaren sataman toimintoja ja tarpeita. Elinkeinotoiminnan osalta erityisesti Vuosaaren sataman toiminnan kehittämisedellytykset tulee ottaa maakuntakaavassa huomioon. Maakuntakaavan raideyhteysmerkinnän tulee mahdollistaa henkilöliikenteen raideyhteys Vuosaaren satamaan valmisteilla olevan Helsingin uuden yleiskaavan linjausten mukaisesti.

- Kaava-alueella on jo rakennettuja alueita kuten Karhusaari ja Landbo, jotka on maakuntakaavaehdotuksessa merkitty raideliikenteeseen tukeutuvaksi taajamatoimintojen alueeksi. Maakuntakaavaratkaisun tulisi mahdollistaa näiden olemassa olevien, joukkoliikenteen palveluverkon piiriin kuuluvien alueiden sisällä hallittu täydentäminen niin, ettei sitä sidota uuden raideliikenneyhteyden toteuttamispäätökseen.

Kaupunginhallitus edellyttää lausunnossaan esitettyjen huomautusten ja muutosehdotusten ottamista huomioon kaavaehdotuksen jatkovalmistelussa. Muilta osin Helsingin kaupunginhallitus puoltaa maakuntakaavan hyväksymistä ehdotetussa muodossa. (HEL 2015-000487)

Kaupunginhallitus 30.3.2015 § 344

Kaupunginhallitus päätti antaa Uudenmaan liitolle seuraavan lausunnon. (Oheismateriaali 2)
(HEL 2015-000583)

12.05.2015

Vp/2

Kaupunginhallitus 20.4.2015 § 416

Kaupunginhallitus päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Selvityksen tavoitteet

Metsähallitus on laatinut ympäristöministeriön pyynnöstä Suomenlahden merellisten kansallispuistojen täydentämistarpeita koskevan selvityksen. Työssä on tarkasteltu erityisesti Suomenlahden nykyisiä kansallispuistoja, Itäisen Suomenlahden, Tammisaaren saariston ja Saaristomeren kansallispuistoja. Lisäksi selvityksen tavoitteena on ollut tutkia Porkkalanniemen ja sen edustan valtion maa- ja vesialueiden roolia merialueen suojeleverkostossa.

Raportissa todetaan, että mereinen suojeleverkosto on tällä hetkellä riittämätön. Erityisesti Porkkalan alueen puuttuminen suojeleverkostosta jättää mereiseen suojeleverkostoon ison aukon. Perinteisesti mereiseen suojeleverkostoon on sisältynyt saaria ja luotoja ja niitä ympäröiviä vesialueita, mutta vedenalaisen luonnon suojele on jäänyt vähäiseksi.

Porkkalan alueella Metsähallitus esittää kolmen uuden merensuojelealueen perustamista Porkkalan eteläpuolen matalikolle. Suojelealueverkoston kehittämiseksi Metsähallitus esittää neljää vaihtoehtoa, joissa kaikissa on mukana vain Metsähallituksen hallinnassa olevia alueita. Suojelealueen kokonaispinta-ala on 11 840 ha, johon sisältyy pääasiassa vesialueita, saaria ja merenalaista luontoa.

Kaupungin maanomistus ja kaupungin ylläpitämät toiminnot alueella

Helsingin kaupunki omistaa Kirkkonummen kuntaan kuuluvasta Porkkalasta Lähteelän ulkoilun alueen, jonka maa-alueet ovat yhteensä 134 ha ja vesialueet 992 ha. Ulkoilun alueen ydin on noin 70 hehtaarin alue mantereella. Sen eteläpuolisilla vesialueilla on kymmeniä saaria ja pienempiä luotoja. Tilat on hankittu kaupunginomistukseen v. 1969 ja 1975 ulkoilu- ja virkistysalueiksi. Vuodesta 1970 ulkoilun alue on ollut liikuntaviraston hoidossa.

Lähteelän ulkoilun alueella on monipuoliset mahdollisuudet virkistäytymiseen. Alue palvelee mm. veneilijöitä, virkistyskalastajia, retkeilijöitä ja luontoharrastajia. Lähteelässä on pienvenesatama, telttailun alue ja keittokatokset sekä mantereella että Stora Svartön saarella. Lintutorneja on sekä mantereella että Utterböten saarella. Lähteelän ulkoilun alueella käyttö kohdistuu vahvimmin ranta-alueisiin ja venesatamaan. Helsingin omistaman alueen eteläisin osa kuuluu Natura 2000-verkoston kuuluvaan kohteeseen Kirkkonummensaaristo

(FI0100026SCI ja FI01000105 SPA). Suurin osa Lähteelän ulkoilualueen saarista on Natura 2000-alueella.

Rakennusvirasto vastaa Lähteelän alueiden metsien hoidosta. Alueen mannerosalle on laadittu v. 2001 metsäsuunnitelma vuosille 2000–2009. Suunnitelmassa ehdotettuja metsänhoitotoita on toteutettu vain osittain, ja hoitotoimenpiteet ovat olleet pienimuotoisia.

Kaupungin kannanotto selvityksen esityksiin

Helsingin kaupunki keskittyy kannanotossaan niihin selvityksessä esitettyihin ehdotuksiin, jotka liittyvät kaupungin strategiaan tavoitteisiin ja kaupungin omistamiin alueisiin Porkkalan alueella.

Helsingin kaupunki pitää tervetulleena helposti saavutettavien kansallispuistoalueiden kehittämistä pääkaupunkiseudun lähiympäristössä. Tämä on yhdenmukaista kaupungin strategisten linjausten kanssa, joissa kaupungin merellisyys on nostettu yhdeksi Helsingille tärkeäksi vetovoimatekijäksi. Kaupungin strategiaohjelmaan vuosille 2013–2016 on kirjattu seuraavaa: ”Merellisyyttä hyödynnetään entistä suunnitelmallisemmin ja tehokkaammin kaupunkilaisten ja matkailijoiden virkistyskäytössä sekä elinkeinotoiminnassa”.

Selvityksessä esitetty Porkkalan merensuojelualue tulisi täydentämään pääkaupunkiseudun nykyisiä Nuuksion ja Sipoonkorven kansallispuistoja merellisellä, Helsingin länsipuolelle sijoittuvalla puistolla.

Raportissa todetaan, että suuri osa kansallispuistojen käyttäjistä on pääkaupunkiseudulta. Helsingin kaupungin kannalta on hyvä, että helposti saavutettavia kansallispuistoja kehitetään ns. pääkaupunkiseudun viherkehän tuntumassa. Puistojen hoito- ja käyttösuunnitelmissa tulee varautua lisääntyvään virkistyskäyttöön ja virkistyspalveluiden kehittämiseen. Myös kansallispuistoihin tukeutuvien merellisten ja muiden matkailuelinkeinojen tukeminen ja veneilymahdollisuuksien kehittäminen on tärkeää.

Raportissa esitetään Porkkalan alueen suojelualueiden toteutukselle neljää eri vaihtoehtoa, joissa kaikissa on mukana vain Metsähallituksen hallinnassa olevia alueita.

Kaupunginhallitus toteaa, että tehty selvitys on perusteellinen ja Porkkalanniemen alueen merensuojelua on tutkittu monipuolisesti. Esitetyistä vaihtoehdoista laajin loisi parhaat edellytykset alueen kehittämiseen aktiiviseksi osaksi kansallispuistoverkostoa. Tämä vaihtoehto edesauttaisi myös kaupungin Lähteelän alueen kehittämistä kaupungin merellisen kehittämisstrategian mukaisesti.

Porkkalan niemelle sekä Kopparnäsin alueelle on keskittynyt paljon julkisyhteisöjen omistuksessa olevia virkistysalueita, ulkoilualueita, leirintäalueita, kesäsiirtoloita ja vastaavia. Jos Porkkalaan ja sen ympäristöön perustetaan kansallispuisto, nousisi yhteistyö tärkeäksi niiden julkisyhteisöjen kanssa, jotka olisivat halukkaita avaamaan ja laajentamaan toimintaansa.

Kansallispuiston perustamisen vaikutukset Helsingin kaupungin omistamille ulkoilualueille liittyvät lähinnä kävijämäärien kasvuun Porkkalanniemellä ja sen edustalla olevilla saarilla. Selvityksessä on arvioitu, että Porkkalan kansallispuiston toteutuessa kävijämäärä nousisi useisiin kymmeneen tuhansiin vuodessa.

Kansallispuiston saavutettavuus tulee olemaan haastavaa. Metsähallituksen omistamia mantereita maakaistaleita on niukasti. Nykyinen tieverkosto ei kestä suurempaa liikennettä ja se tuo ongelmia paikallisille asukkaille. Saavutettavuuden parantamiseksi ja kävijöiden palvelemiseksi alueelle tarvittaisiin nykyistä enemmän pysäköintipaikkoja, opasteita, käymälöitä ja luontopolkuja tai -reittejä. Porkkalanniemellä tai lähistöllä ei ole myöskään riittävästi yleisiä laitureita, vierasvenepaikkoja tai veneilijöiden tarvitsemia palveluja.

Mikäli tulevaisuudessa jatketaan kansallispuistovaihtoehtojen selvittämistä, jatkosuunnittelu tulee tehdä yhdessä Helsingin ja muiden maanomistajien kanssa hyvän kokonaisuuden ja lopputuloksen löytämiseksi. Esimerkiksi Nuuksion ja Sipoonkorven kansallispuistohankkeiden toteutumisen yhteydessä on aiemmin tehty hyvää yhteistyötä Helsingin kaupungin ja Metsähallituksen välillä.

Helsingin kiinteistövirasto tulee kuluvan vuoden aikana inventoimaan kaupungin ulkokunnissa omistamat maa-alueet ja arvioimaan näiden tulevaisuutta kaupungin tarpeiden ja omistuksen näkökulmasta. Tämän arvioinnin perusteella saattaa avautua mahdollisuuksia Porkkalan alueella omistusjärjestelyihin Metsähallituksen kanssa.

Porkkalan suojeluhankkeen jatkosuunnittelussa tulee kansallispuiston palveluiden oleellisena osana varmistaa virkistys- ja ulkoilupalveluiden kehittämismahdollisuudet. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että kaupungin omistaman Lähteelän pienvenesataman toimintaa ei vaaranneta. Jatkosuunnittelu tulee tehdä yhdessä Helsingin ja lähialueen muiden maanomistajien kanssa hyvän kokonaisuuden ja lopputuloksen löytämiseksi.

Yhteistyössä tulisi sopia

- kävijöille suunnatun informaation yhdenmukaistamisesta

- yhteistyöstä kävijäpalvelujen suunnittelusta ja rakentamisesta
- yhteistyöstä alueiden hoidon ja ylläpidon suhteen
- kansallispuiston saavutettavuuden parantamisesta virkistysalueiden ja venesatamien kautta
- yhteisen imagon tai brändin luomisesta koskien Porkkalan alueen hienoa luontoa ja historiaa.

Yhteenvedo

Kansallispuistot ovat suuria luonnonsuojelualueita, joiden tärkeänä tehtävänä on turvata luonnon monimuotoisuus sekä antaa ihmisille mahdollisuus nauttia ja rentoutua luonnossa.

Kaupunginhallitus pitää Metsähallituksen laatimaa selvitystä Suomenlahden merikansallispuistojen täydentämistarpeista ja -mahdollisuuksista perusteellisena. Erityisesti ehdotus merenpohjasta löytyneiden arvokkaiden alueiden suojelemiseksi on kannatettava.

Hajanaisten, monista erillisistä kohteista koostuvien merikansallispuiston yhtenäistäminen mahdollisuuksien mukaan on kannatettavaa. Tämä ylläpitäisi ekologisia yhteyksiä ja helpottaisi alueilla tehtäviä, luonnonsuojeluun liittyviä hoitotoimenpiteitä.

Myös luonnoiltaan monipuolisen Porkkalanniemen suojeleminen on kannatettavaa. Alueella on paljon julkisyhteisöjen omistamia maita. Tämän vuoksi olisi hyvä, jos Metsähallitus koordinoisi alueen palvelujen ja luonnonhoidon suunnittelua sekä toteutusta.

Helsingin kaupungilla on maanomistusta Kirkkonummella Porkkalanniemen eteläosassa. Tämä Lähteelän ulkoilualue on Helsingin kaupungin liikuntaviraston hallinnassa. Suojeluhankkeen valmistelussa tulee varmistaa alueen virkistysmahdollisuuksien kehittämismahdollisuudet yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa. (HEL 2015-001299)

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 22.4.2015 § 24

Kaupunginvaltuusto on 25.2.2015 hyväksynyt 11. kaupunginosan (Kallio, Linjat) korttelien nro 11330 tonttien nro 3 ja 5 sekä puistoalueiden asemakaavan muutoksen nro 12288 (Helsingin kaupunginteatteri).

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja päätti todeta, että päätöksestä on maankäyttö- ja rakennusasetuksessa

12.05.2015

Vp/2

säädetyllä tavalla kuulutettu 17.4.2015, jolloin kaava on tullut voimaan.
(HEL 2013-005419)

Ympäristölautakunta 14.4.2015 § 148

Ympäristölautakunta päätti merkitä ilmastotiekartan tiedoksi.
Lautakunta suosittelee, että hallintokunnat käyttävät tiekarttaa hyödyksi
kehittäessään ilmastotyötä yhä vaikuttavammaksi. (HEL 2015-002990)

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

Katja Sulkko, hallintosihteeri, puhelin: 310 37431
katja.sulkko(a)hel.fi

Oheismateriaali

- 1 Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma)seurantaraportti 2015
- 2 Lausunto Uudenmaan liitolle Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavanluonnoksesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano